Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 3ο, φ. 31. Απρίλιος 2015

Η Ανάσταση του Χριστού και οι εμφανίσεις Του μετά από αυτήν

Μήπως δεν αναστήθηκε;

Ο σύγχρονος άγιος π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος γράφει πως στους αποστόλους (που διακήρυξαν την ανάσταση του Χριστού) μπορεί να συνέβη ένα από τα εξής τρία πράγματα: ή εξαπατήθηκαν ή μας εξαπάτησαν ή είπαν την αλήθεια.

Να εξαπατήθηκαν και να νόμισαν από λάθος πως ο Χριστός αναστήθηκε, είναι αδύνατο. Ήξεραν πάρα πολύ καλά το Χριστό και, επιπλέον, δεν ήταν μόνον οι 12 μαθητές του στενού περιβάλλοντός Του, αλλά πάρα πολλοί. Ο απόστολος Παύλος αναφέρει πως είδαν τον αναστημένο Χριστό πάνω από πεντακόσιοι μαθητές Του (*Α΄ προς Κορινθίους*, 15, 6)!

Το να εξαπάτησαν οι απόστολοι όλους τους άλλους (έστω οι 12 ή οι 12 με κάποιους συνεργάτες) επίσης είναι απίθανο, γιατί οι άνθρωποι αυτοί (εκτός από το ότι έκαναν θαύματα και είχαν και στη συνέχεια επικοινωνία με το Χριστό και με το Άγιο Πνεύμα) πέθαναν μαρτυρικά επιμένοντας πως είδαν το Χριστό αναστημένο. Αν ήταν απατεώνες, δεν είχαν λόγο να θυσιάσουν τη ζωή τους επιμένοντας σ' ένα ψέμα, και μάλιστα *όλοι*, και σε διαφορετικό τόπο: ο Πέτρος στη Ρώμη, ο Ανδρέας στην Πάτρα, ο Βαρθολομαίος στην Αρμενία, ο Ματθαίος στην Αιθιοπία, ο Θωμάς στην Ινδία κ.τ.λ.

Να προσθέσουμε εδώ ότι, αν ο Ιησούς δεν πέθανε στο σταυρό, αλλά τον κατέβασαν ζωντανό και τον θεράπευσαν (όπως νομίζουν κάποιοι που δεν δέχονται την ανάσταση), θα έπρεπε να έχει κάνει στη συνέχεια δημόσιες εμφανίσεις. Εκείνος όμως εμφανίστηκε μόνο στους μαθητές Του (στον ευρύ κύκλο), οι οποίοι ήδη τον πίστευαν. Αν επρόκειτο για απάτη, το λογικό θα ήταν να εμφανιστεί στον κεντρικό δρόμο της Ιερουσαλήμ! Και επιπλέον, τι απέγινε μετά από 40 μέρες;

Είναι παράλογο να θεωρούμε πως ήταν ζωντανός και όμως εξαφανίστηκε και άφησε τους μαθητές Του να προσπαθούν να πείσουν τους πάντες πως αναστήθηκε, χωρίς να τον έχουν μπροστά τους να τον δείξουν (επειδή αναλήφθηκε στον ουρανό 40 μέρες μετά).

Αυτό που μένει λοιπόν ως λογική εκδοχή είναι ότι οι απόστολοι είπαν την αλήθεια, όταν βεβαίωσαν όλο τον κόσμο ότι έζησαν από κοντά την εμπειρία της ανάστασης του Χριστού. Αληθώς ανέστη, λοιπόν! Και στα δικά μας, όταν το θελήσει ο Κύριος.

Η Ορθόδοξη εικόνα της Ανάστασης του Χριστού

Στην εικόνα αυτή δεν απεικονίζεται το γεγονός της ανάστασης (που δεν το είδε κανείς – ούτε οι Ρωμαίοι φρουροί – και δεν περιγράφεται στα ευαγγέλια, αφού έγινε αόρατα και με σφραγισμένο τον τάφο). Η εικόνα που δείχνει το Χριστό να ρίχνει την πέτρα του τάφου και να πετιέται έξω είναι δυτικοευρωπαϊκή και έχει εισχωρήσει στον τόπο μας από την εποχή της Τουρκοκρατίας, όταν η ορθόδοξη αγιογραφία είχε σε μεγάλο βαθμό εγκαταλειφθεί.

Στην ορθόδοξη εικόνα της ανάστασης, ο Ιησούς ζωγραφίζεται να έχει κατεβεί στον Άδη (στον κόσμο των νεκρών) και να σηκώνει συμβολικά από τους τάφους ένα γέρο και μια γριά,

που είναι ο Αδάμ και η Εύα. Γύρω του στέκονται ο άγ. Ιωάννης ο Πρόδρομος και άλλες ψυχές νεκρών, κυρίως άγιοι που έζησαν προ Χριστού (της Παλαιάς Διαθήκης). Ο Ιησούς πατάει τις «πόρτες του Άδη», κάτω απ' τις οποίες ζωγραφίζεται συμβολικά ο Θάνατος, ένας σκοτεινός δαίμονας αλυσοδεμένος.

Έτσι, αυτή η εικόνα παριστάνει την κάθοδο του Χριστού στον Άδη, αφού ξεψύχησε στο σταυρό. Εκεί δίδαξε τις ψυχές των αρχαίων νεκρών, τις πήρε (καταργώντας τον Άδη) και τις έφερε στον τόπο όπου πηγαίνουν οι νεκροί τώρα (στον «ουρανό», όπως λέμε), ένα τόπο προσωρινού θανάτου, όπου περιμένουμε την ανάσταση.

Στην Α΄ επιστολή του αποστόλου Πέτρου, 3, 19-20, αναφέρεται ότι ο Κύριος, κατά το διάστημα του τριήμερου θανάτου Του, «πήγε και κήρυξε στα πνεύματα στη φυλακή, που είχαν απειθήσει κάποτε, όταν περίμενε η μακροθυμία του Θεού, τις ημέρες του Νώε…».

Λίγο πιο κάτω, *Α΄ Πέτρου* 4, 6, αναφέρεται ότι ο Κύριος «και νεκροίς ευηγγελίσθη» (έδωσε το μήνυμα του ευαγγελίου και στους νεκρούς).

Ας αναφέρουμε και ότι **η κάθοδος του Χριστού στον Άδη προαναγγέλλεται στην Παλαιά Διαθήκη**, σε στίχους όπως στο βιβλίο του *Ιώβ*, κεφ. 38, στίχ. 17: «*ανοίγονταί σε σοι φόβω πύλαι θανάτου, πυλωροί δε άδου ιδόντες σε έπτηξαν;*».

Η Εκκλησία το θέμα αυτό το συνδέει και με τον προφητικό *Ψαλμό* 23, στίχ. 7-10 (από την Παλαιά Διαθήκη), που γράφει:

«*Άρατε πύλας, οι άρχοντες υμών, και επάρθητε, πύλαι αιώνιοι, και εισελεύσεται ο βασιλεύς της δόξης. τίς εστιν ούτος ο βασιλεύς της δόξης; Κύριος κραταιός και δυνατός, Κύριος δυνατός εν πολέμω. άρατε πύλας, οι άρχοντες υμών, και επάρθητε, πύλαι αιώνιοι, και εισελεύσεται ο βασιλεύς της δόξης. τίς εστιν ούτος ο βασιλεύς της δόξης; Κύριος των δυνάμεων, αυτός εστιν ο βασιλεύς της δόξης*».

Στα νέα ελληνικά: «*Ας ανοίξουν τις πύλες οι άρχοντές σας, σηκωθείτε, αιώνιες πύλες, για να μπει ο βασιλιάς της δόξας. Ποιος είναι αυτός ο βασιλιάς της δόξας; Κύριος ισχυρός και δυνατός, Κύριος δυνατός στον πόλεμο. Ας ανοίξουν τις πύλες οι άρχοντές σας, σηκωθείτε, αιώνιες πύλες, για να μπει ο βασιλιάς της δόξας. Ποιος είναι αυτός ο βασιλιάς της δόξας; Ο Κύριος των δυνάμεων, αυτός είναι ο βασιλιάς της δόξας*».

Ο «βασιλεύς» αυτός είναι ο Χριστός, ο οποίος πάρα πολλές φορές στην Αγία Γραφή χαρακτηρίζεται βασιλιάς (π.χ. *Ματθ*. 25, 31-34, όπου αναφέρεται ότι στη Δευτέρα Παρουσία θα καθίσει «επί θρόνου δόξης αυτού»), ενώ ο απόστολος Παύλος τον χαρακτηρίζει «Κύριο της δόξης», αναφέροντας μάλιστα ότι είχε ήδη αυτή την ιδιότητα από πριν σταυρωθεί: «γιατί αν γνώριζαν, δε θα σταύρωναν τον Κύριο της δόξας» (*Α΄ προς Κορινθίους* 2, 8).

Αν και οι στίχοι του Ψαλμού συνδυάζονται επίσης και με την ανάληψη του Χριστού, μπορούμε να υποθέσουμε ότι ο «βασιλεύς της δόξης», που εισέρχεται στις αιώνιες πύλες, είναι ο Χριστός και εισέρχεται στον Άδη ως κατακτητής και ελευθερωτής. Ας σημειωθεί ότι ο Ψαλμός αυτός είναι ψαλμός «της Μίας των Σαββάτων», δηλ. της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, ημέρας κατά την οποία αναστήθηκε ο Κύριος (Ματθ. 28, 1) και που οι χριστιανοί από τα πρώτα κιόλας χρόνια ονομάζουμε Κυριακή (αναφέρεται με αυτό το όνομα ήδη στην *Αποκάλυψη* του Ιωάννη, κεφ. 1, στ. 10).

Οι 11 καταγεγραμμένες εμφανίσεις του Κυρίου μετά την Ανάστασή Του

Από το βιβλίο «*Οι Δεσποτικές εορτές*» του Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεου.

Στα κείμενα της Αγίας Γραφής παρουσιάζονται ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού, από τις οποίες οι δέκα έγιναν στο διάστημα μεταξύ της Αναστάσεως και της Αναλήψεως και μία μετά την Πεντηκοστή. Μερικές από αυτές περιγράφονται αναλυτικά και άλλες απλώς

απαριθμούνται. Και, βέβαια, πρέπει να πούμε ότι δεν περιγράφονται όλες από τους ίδιους Ευαγγελιστές, δηλαδή δεν αναφέρονται και οι ένδεκα σε κάθε ένα ξεχωριστό Ευαγγέλιο, αλλά μερικές μνημονεύονται από τον έναν Ευαγγελιστή και μερικές από τον άλλο.

Προφανώς υπήρξαν και άλλες εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού. Είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του Ευαγγελιστή Λουκά στις *Πράξεις των Αποστόλων*: «*οίς και παρέστησεν εαυτόν ζώντα μετά το παθείν αυτόν εν πολλοίς τεκμηρίοις, δι' ημερών τεσσαράκοντα οπτανόμενος αυτοίς και λέγων τα περί της βασιλείας του Θεού*» (*Πράξ*. 1, 3). Είναι φυσικό αυτό γιατί, αφ' ενός μεν ήθελε να τους παρηγορήσει, αφ' ετέρου δε να τους προετοιμάσει για την Ανάληψή Του, αλλά και την έλευση του Παναγίου Πνεύματος.

Οι ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού είναι οι ακόλουθες:

1. Στον Σίμωνα Πέτρο (αναφέρεται στα: *Α΄ Κορινθίους*, 15, 5, *Λουκ*. 24, 35).
2. Στην αγία Μαρία την Μαγδαληνή (*Μάρκ*. 16, 9-11, *κατά Ιωάννην*. 20, 11-18)
3. Στις Μυροφόρες γυναίκες (*Ματθ*. 28, 9-10).
4. Στους δύο Μαθητές που πορεύονταν προς Εμμαούς (*Μάρκ*. 16, 12-13, *Λουκ*. 24, 13-15).
5. Στους δέκα Αποστόλους, όταν απουσίαζε ο Θωμάς (*Μάρκ*. 16, 14, *Λουκ*. 24, 36-43, *Ιω*. 20, 19-25).
6. Στους ένδεκα Μαθητές, παρόντος και του Θωμά (*Ιω*. 20, 26-29).
7. Στους επτά Αποστόλους στην λίμνη της Τιβεριάδος (*Ιω*. 21, 1-23).
8. Στους ένδεκα στην Γαλιλαία (*Ματθ*. 28, 16).
9. Στους Αποστόλους στην Βηθανία, όταν αναλήφθηκε (*Μάρκ*. 16, 19-20, *Λουκ*. 24, 50, *Πράξ*. 1, 6-11, *Α΄ Κορινθ*. 15, 7).
10. Στον αδελφόθεο Ιάκωβο (*Α΄ Κορ*. 15, 7).
11. Στον Απόστολο Παύλο (*Α΄ Κορ*. 15, 8-9).

Οι εμφανίσεις αυτές του Αναστάντος Χριστού αναφέρονται μέσα στην Καινή Διαθήκη. **Ωστόσο, υπάρχουν και άλλοι πολλοί άγιοι που αξιώθηκαν να δουν τον Αναστάντα Χριστό.** Άλλωστε, η Ορθόδοξη Εκκλησία, που είναι το αναστημένο Σώμα του Χριστού, προσφέρει την εμπειρία της Αναστάσεως.

Ο άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος, αναφερόμενος στην προσευχή «*Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι προσκυνήσωμεν άγιον, Κύριον, Ιησούν, τον μόνον αναμάρτητον*», διδάσκει ότι δεν αναφερόμαστε στην Ανάσταση που είδαν οι Μαθητές, δηλαδή δεν πρόκειται μόνο για μια ιστορική αναφορά, αλλά για την Ανάσταση ή μάλλον τον Αναστάντα Χριστό που τον βλέπουμε μέσα στην Εκκλησία. Δεν λέμε «ανάστασιν Χριστού πιστευσάμενοι», αλλά «θεασάμενοι» (=έχοντας δει).

Βέβαια, υπάρχουν πολλοί που πιστεύουν στην Ανάσταση, αλλά υπάρχουν και άλλοι, έστω και ολίγοι, που βλέπουν και κάθε ώρα τον Αναστάντα Χριστό λαμπροφορούντα και απαστράπτοντα «τας της αφθαρσίας και Θεότητος αστραπάς». Γιατί, πραγματικά, η Ανάσταση του Χριστού «η ημετέρα υπάρχει ανάστασις, των κάτω κειμένων». Έτσι, άλλοι είναι μάρτυρες της Αναστάσεως του Χριστού «εξ ακοής» και άλλοι μάρτυρες «από θέας». Οι τελευταίοι είναι οι κατ' εξοχήν μάρτυρες της Αναστάσεως του Χριστού.

Περί Μυροφόρων Γυναικών. Η Θεοτόκος είδε πρώτη τον Αναστάντα Χριστό;

Κείμενο του αγίου Γρηγορίου Παλαμά († 1359, 14 Νοεμβρίου). Αναδημοσίευση από την ιστοσελίδα «Ορθόδοξες Απαντήσεις» (orthodoxanswers.gr).

Μυροφόρες είναι οι γυναίκες που ακολουθούσαν το Κύριο μαζί με τη Μητέρα του, έμειναν μαζί της κατά την ώρα του σωτηριώδους πάθους και φρόντισαν να αλείψουν με μύρα το σώμα του Κυρίου. Όταν δηλαδή ο Ιωσήφ και ο Νικόδημος ζήτησαν κι' έλαβαν από το Πιλάτο

το δεσποτικό σώμα, το κατέβασαν από το σταυρό, το τύλιξαν σε σεντόνια μαζί με εκλεκτά αρώματα, το τοποθέτησαν σε λαξευτό μνημείο κι έβαλαν μεγάλη πέτρα πάνω στη θύρα του μνημείου, παρευρίσκονταν βλέποντας, κατά τον ευαγγελιστή Μάρκο, «η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία που καθόταν απέναντι του τάφου». Άλλη Μαρία εννοούσε οπωσδήποτε τη Θεομήτορα (=την Παναγία). Δεν παρευρισκόταν μόνο αυτές, αλλά και πολλές άλλες γυναίκες όπως αναφέρει και ο Λουκάς.

Η ανάσταση του Κυρίου είναι ανανέωση της ανθρώπινης φύσεως και ανάπλαση και επάνοδος προς την αθάνατη ζωή του πρώτου Αδάμ που καταβροχθίσθηκε από το θάνατο λόγω της αμαρτίας και διά του θανάτου επανήλθε προς τη γη από την οποία πλάσθηκε. Όπως λοιπόν εκείνον στην αρχή δεν τον είδε κανείς άνθρωπος να πλάθεται και να παίρνει ζωή, αφού δεν υπήρχε κανείς άνθρωπος εκείνη την ώρα, μετά δε τη λήψη της πνοής ζωής με θείο εμφύσημα πρώτη από όλους τον είδε μια γυναίκα, γιατί μετά από αυτόν πρώτος άνθρωπος ήταν η Εύα. Έτσι το δεύτερο Αδάμ, δηλαδή το Κύριο, όταν αναστήθηκε από τους νεκρούς, κανείς άνθρωπος δεν τον είδε, αφού δεν παρευρισκόταν κανείς δικός του και οι στρατιώτες που φύλαγαν το μνήμα ταραγμένοι από το φόβο, είχαν γίνει σαν νεκροί, μετά δε την ανάσταση πρώτη απ' όλους τον είδε μια γυναίκα.

Υπάρχει κάτι συνεσκιασμένο από τους ευαγγελιστές, το οποίο θα αποκαλύψω στην αγάπη σας. **Πραγματικά πρώτη απ' όλους τους ανθρώπους**, όπως ήταν σωστό και δίκαιο, **είδε τον αναστάντα και απόλαυσε την ομιλία του και άγγισε τα άχραντα πόδια του**, έστω και αν οι ευαγγελιστές δεν τα λέγουν φανερά, μη θέλοντας να φέρουν ως μάρτυρες τη μητέρα, για να μη δώσουν αφορμή υποψίας στους απίστους.

Επειδή τώρα ομιλώ προς πιστούς θα διευκρινίσω τα σχετικά. Αφού λοιπόν οι μυροφόρες ετοίμασαν τα μύρα και τα αρώματα, κατά την εντολή, το Σάββατο ησύχασαν. Ο Λουκάς αναφέρει: «Την πρώτη της εβδομάδος, όρθρο βαθύ (=πολύ πρωί, χαράματα), ήρθαν στο μνήμα, η Μαρία Μαγδαληνή, η του Ιακώβου, η Ιωάννα και άλλες μαζί τους». Ο Ματθαίος λέγει: «Αργά το Σάββατο, ξημερώνοντας την πρώτη της εβδομάδος και δύο μυροφόρες προσήλθαν». Ο Ιωάννης λέγει: «Το πρωί, ενώ ήταν σκοτεινά και ήταν μόνο η Μαρία Μαγδαληνή». Ενώ ο Μάρκος αναφέρει: «Πολύ πρωί της πρώτης της εβδομάδος και ήταν τρεις οι προσερχόμενες μυροφόρες».

Πρώτη της εβδομάδος που αναφέρουν όλοι οι ευαγγελιστές είναι η Κυριακή. Αργά το βράδυ, όρθρο βαθύ, πολύ πρωί και πρωί σκοτεινά ακόμη, ονομάζουν το χρόνο γύρω από τον όρθρο, ανάμικτο από φως και σκοτάδι. Φαίνονται βέβαια να διαφωνούν κάπως οι ευαγγελιστές μεταξύ τους τόσο για την ώρα, όσο και για τον αριθμό των γυναικών. Οι μυροφόρες ήταν πολλές και ήλθαν στον τάφο όχι μια φορά, αλλά και δυο και τρεις φορές, συντροφιά μεν, αλλ' όχι οι ίδιες, κατά τον όρθρο μεν όλες, αλλ' όχι τον ίδιο χρόνο ακριβώς.

Όπως εγώ υπολογίζω και συνάγω από όλους τους ευαγγελιστές, **πρώτη απ' όλους ήλθε στον τάφο του Υιού του Θεού η Θεοτόκος**, έχοντας μαζί τη Μαγδαληνή Μαρία. Το συμπεραίνω από τον ευαγγελιστή Ματθαίο. Γιατί λέγει, «ήλθε η Μαγδαληνή Μαρία και η άλλη Μαρία», που ήταν οπωσδήποτε η Θεομήτωρ, «για να δουν τον τάφο. Και έγινε μεγάλος σεισμός, γιατί άγγελος Κυρίου ήλθε, σήκωσε τη μεγάλη πέτρα από το μνημείο και κάθησε πάνω της. Ήταν η μορφή του σαν αστραπή και το ένδυμά του λευκό σαν χιόνι και από το φόβο τους ταράχθηκαν οι φύλακες και έγιναν σαν νεκροί». […]

Και τότε «εξήλθαν με φόβο και χαρά μεγάλη». Εγώ νομίζω και πάλι ότι τον φόβο έχει ακόμη η Μαρία Μαγδαληνή και οι άλλες γυναίκες, ενώ η Θεομήτωρ απέκτησε τη μεγάλη χαρά, γιατί κατενόησε τα χαρμόσυνα λόγια του αρχαγγέλου τα οποία πίστευσε και από τα τόσα αξιόπιστα γεγονότα, του σεισμού, της μετάθεσης του λίθου, του άδειου τάφου, των άλυτων ενταφίων αδειανών από το σώμα. Και τέλος πρώτη η Θεοτόκος αναγνώρισε τον αναστάντα και προσέπεσε στα πόδια του και έγινε απόστολος προς τους Αποστόλους, όταν επιστρέφοντας εμφανίσθηκε ο Ιησούς στις μυροφόρες, λέγοντας το «Χαίρετε».